

GRANA

La revista de Viladasens, abril 2024

Sumari #1

4 Salutació

5 Sabies que...

- ...La Guerra Gran a Viladasens i Fellines

6 Fires, festes i activitats populars

- Fira de la Ceba i la Tomata
- La Festa Major de Sant Calixte
- Caminada de la Marató
- Festa Major de Sant Vicenç
- Homenatge a la vellesa

L'equip

Direcció i redacció: Bàrbara Julbe
Fotografia: Redacció
Correcció: Enric Bassegoda
Disseny i Maquetació: Pere Guasch
Edició: Ajuntament de Viladasens
Impressió: Norprint

14 Actualitat municipal

- Viladasens suspèn per un any les tramitacions i les llicències urbanístiques de parcs eòlics i fotovoltaics
- Blindatge davant l'oclusió de parcs
- Estalvi energètic amb llums led
- Comunitat energètica per compartir el consum
- Ordenança acústica per regular el soroll
- Nous senyals de trànsit
- Camins i carreteres, desbrossats
- Carrer de Migdia, asfaltat
- Millora a la xarxa per evitar la pèrdua d'aigua
- Viladasens s'uneix a l'ADF Cinyana
- Els gats de carrer ja tenen la seva caseta
- Centre cívic, normativa d'ús

18 El valor de Viladasens

- La ceba amb Pere Nierga

20 L'entrevista amb:

- Ramon Adroer

22 La mirada enrere

- Fotografies, any 1960

23 La recepta

- Salat i dolç

24 Agenda 2024

A la imatge, d'esquerra a dreta, Miquel Morón, Marta Serra, Xavier Sánchez, Mercè Danés i Enric Adroer

Sant Vicenç de Viladasens d'origen romànic del segle XII i reconstruïda el XVIII, la de Sant Martí de Fellines, que és romànica del segle XII, –amdues declarades com a Bé Cultural d'Interès Local–, i la de Sant Martí de la Móra, així com un seguit de masies amb portes i finestres adovellades; a més del Pou de Glaç o la Creu de Fellines.

Aquesta revista, que porta el nom de Grana –en referència a la grana de la ceba (producte característic del nostre municipi) i també com a símbol de llavor– ha nascut no només per posar en valor tot el que tenim sinó també tot el que som i ahora desgranar tot el que fem.

Els integrants de l'equip de govern del municipi hem considerat que ens mancava una publicació com aquesta: un element indispensable de comunicació i cohesió del poble, que cada vegada compta amb més serveis.

En aquestes pàgines, hi trobareu actuacions, propostes, activitats i festes majors portades a terme els mesos que ens precedeixen –a part d'anunciar les que es faran pròximament–, fotografies actuals i antigues, diferents seccions per conèixer curiositats que ens envolten o receptes culinàries. Però d'entre tots els continguts, els autèntics protagonistes, número rere número, són i seran les persones, que son l'ànima del nostre municipi.

Desitgem, doncs, que la revista Grana, que avui comença a caminar amb el primer número, la reguem tots plegats i, sobretot, us la feu ben vostra!

Salutació

Benvolguts veïns i veïnes

El nostre municipi, format pels nuclis de Viladasens, Fellines, el Mas Nicolau, la Mata i la Móra, compta amb molts atractius. Drenat per la riera de Cinyana i rodejat per boscos de pins, alzines i roures, els paisatges naturals i els cants dels ocells ens conviden a passejar-hi: des del camí que porta cap a Sant Jordi Desvalls, el de la Móra fins a Llampaies, el de Figuerós a Can Bellver, així com altres senders

i corriols que tenen el seu encant. També cal apuntar que ens creua el Camí de Sant Jaume pel nucli antic del poble. Com a habitants –actualment ja som 212 persones censades– sabem la importància de preservar el nostre entorn i el patrimoni que ens diferencia dels altres pobles. Destaca, entre aquests, l'església de

Sabies que...

...La Guerra Gran a Viladasens i Fellines:

La batalla del Fluvià (26 de maig de 1795)

Imatge: Institut Cartogràfic de Catalunya. Cervià, 4 de juny de 1795 ens mostra la batalla que va tenir lloc entre Pontós i Vilajoan a partir del dia 24 de maig de 1795, amb el paper que hi van jugar Viladasens, Mata i Fellines

Marcel Pujol

La Revolució Francesa (1789) va convertir França en una república. El fet que més impacte va tenir a Europa va ser l'empresonament del rei Lluís XVI i la seva mort el 21 de gener del 1793. El mes de març del 1793 Espanya va declarar la guerra a França, però l'ofensiva francesa va derrotar l'exèrcit espanyol a la Batalla del Roure (17-20 de novembre), tot seguit el Castell de Sant Ferran de Figueres es va rendir i urgentment es va haver d'aturar l'avanç dels francesos que van establir una línia de defensa al curs del riu Fluvià.

La imatge presenta dues fases diferents del conflicte en una zona concreta localitzada a la línia situada entre Pontós i Vilajoan.

La primera fase ens mostra les posicions dels dos exèrcits els dies previs al 26 de maig de 1795, amb el riu Fluvià com a límit. A la banda nord hi havia l'exèrcit francès, pel costat de Pontós i Ermedàs, i a la banda sud l'espanyol, que es concentrava desde Bàscara en direcció a Girona. L'exèrcit francès havia arribat seguint el Camí Ral, havia establert el campament a la banda d'Ermedàs i va prendre el control dels puigs, on situen punts de vigilància i peces d'artilleria (davant de Bàscara, Calabuig i a l'Àngel de Pontós). El

general José de Urrutia va traslladar el quarter general de l'exèrcit espanyol de Girona cap al monestir de Cervià. L'exèrcit ocupava el pla entre Fellines i Sant Esteve de Guialbes i l'hospital es va instal·lar al Mas Solà al costat al Camí Ral. En els punts alts es va situar l'artilleria: a banda i banda de la Creu de Fellines, a Sant Esteve de Guialbes i a la rereguarda dalt de Vilafreser. Altres destacaments es trobaven a Mata i a Cervià, –protegien el quarter general–, a més d'una línia avançada, a la serralada del coll d'Orriols.

La segona fase ens mostra l'atac de l'exèrcit espanyol el dia 26 de maig. Pràcticament tot l'exèrcit francès es trobava a la banda d'Ermedàs, amb unitats avançades, entre Pontós i Vilajoan, i artilleria als puigs apuntant en direcció a Bàscara i Calabuig.

L'avantguarda espanyola va travessar el riu Fluvià pels guals de Bàscara i Vilajoan, va encerclar destacaments de l'exèrcit francès en dos punts: davant de Calabuig (F, G, R) i dalt de Vilajoan (K, R). Altres destacaments van travessar pel gual de Vilaür per reforçar l'atac pel flanc dret i pel gual de Canyelles va passar la divisió de Banyoles per reforçar el flanc esquerre per la banda de Pontós.

Fira de la Ceba i la Tomata:

punt d'atracció de visitants

La Fira de la Ceba i la Tomata, que com cada any se celebra el primer diumenge de setembre, va acollir en aquesta edició centenars de visitants. El nucli antic, concretament al carrer de Sant Vicenç, es va convertir en el punt neuràlgic de la festa amb les tradicionals parades de la cebà i de la tomata juntament amb tot tipus de productes de proximitat com ara mel, formatges, oli, embotit i altres articles de regal.

L'objectiu de la fira és donar a conèixer la llavor de la cebà autòctona del municipi de manera que cada vegada hi hagi més pagesos i particulars que la cultivin i evitar que desaparegui aquesta varietat de cebà. Es té l'esperança de mantenir la grana de la cebà que és un dels símbols d'identitat del municipi. Els artesans i horticultors van marxar amb ganes de tornar la propera edició perquè van fer molt bones vendes i van estar molt ben atesos. La fira, que enguany va comptar amb una vintena de parades al nucli antic, es converteix en un lloc per exposar i assaborir productes que es conreen a Viladasens i als voltants, amb la qual cosa es consciència els visitants de la importància dels productes de proximitat, ja que contribueixen a una millora del nostre planeta es reduïx el transport i, per tant, l'emissió de CO2.

A la imatge, en Pere Nierga darrere la parada que va lluir a la Fira de la Ceba i la Tomata. En Pere va portar-hi tot tipus de productes. A part de les tradicionals cebes de Viladasens -la grana de la qual és un dels únics que promou-, la seva taula estava plena d'hortalisses que conrea a l'hort de casa seva amb molta afició. Entre les quals destaquen, carbasses, albergínies, pebrots i tomàquets de penjar. Aquesta parada va ser una de les més ben engalanades.

La Fira va complementar-se amb activitats culturals com una caminada popular per l'entorn de Viladasens, una visita a la Mas la Móra d'en Llorenç Batllori on s'hi van poder veure els xais de raça ripollesa o un recorregut per ca la Mercè Danés on es van mostrar les varietats de tomates. A la imatge, els visitants escoltant les indicacions de la Mercè a la visita a les instal·lacions de tomates a casa seva.

En el marc d'aquesta vuitena edició de la Fira de la Ceba i la Tomata, impulsada originàriament per veïns del poble, s'hi va poder comprar part de la petita producció d'aquesta varietat de cebà. Els últims anys, a més, la trobada ha servit per fomentar que la cultivin horticultors aficionats. En paral·lel, fa temps van iniciar-se converses amb col·lectius per recuperar varietats autòctones i facilitar-ne la difusió. I és que a partir del 1970, va haver-hi una davallada de la producció de grana per vendre -actualment només queden dos pagesos que produeixen cebes i en guarden la grana per a ells mateixos-. Pel que fa a la tomata, com cada any, s'hi van vendre diverses varietats com són les de cor de bou, rosa plena, del pebrot, de penjar mala cara, rosa de Girona o de la pera.

La festa va començar a les nou del matí amb la caminada popular per l'entorn de Viladasens. Al Mas la Móra d'en Llorenç Batllori s'hi van poder veure els xais de raça ripollesa, després es va fer parada al Mas Vitó d'en Pere Nierga, on els participants van observar la plantació de cebes actual i un apicultor va fer una explicació del tipus de ruscs i com s'extreu la mel. El recorregut va acabar a ca la Mercè Danès on es van mostrar les varietats de tomates. Seguidament, es va celebrar l'esmorzar tradicional amb pa amb tomata i botifarres a la brasa.

A la pista, la mainada va tenir el seu moment de diversió amb jocs de cucanya, la cursa amb cullera a la boca i un ou a la cullera, el tradicional joc del mocador i altres com el d'estirar la corda i trencar l'olla. L'alcalde, Xavier Sánchez, va donar la benvinguda als Urban Sketchers Girona que es varen distribuir per tot el poble per pintar amb aquarel·la llocs emblemàtics del poble. La jornada va continuar amb l'entrega de premis als dibuixos fets pels alumnes de l'escola

Imatges de les parades de la Fira la Ceba i la Tomata; del ramat de xais del Mas la Móra, que els participants a la ruta van poder veure, i els dibuixos fets pels Urban Skatchers Girona

l'Aixart de Cervià de Ter, que es van exposar en el centre cívic el dia de la festa. De tots aquests es van escollir els tres més artístics i d'aquests el primer premi. Al guanyador se li va regalar una caixa de llapis de colors i un bloc de dibuix. A part, es va sortejar un lot de productes de proximitat.

Seguidament, va celebrar-se el dinar popular amb el menú tradicional d'amanides de tomata i ceba, pa amb tomata i carn a la brasa (amb xai de Viladasens de Mas la Móra i botifarres de Jafre). A la cloenda del dinar hi va haver un concert de música i cant. L'àpat va servir per degustar els productes de proximitat. Aquesta degustació permet assaborir el bon gust de la tomata, la dolçor de la ceba i l'excel·lent carn dels xais que pasturen als conreus de Viladasens. Va haver-hi molt bona participació i els objectius es van assolir amb èxit.

La Festa Major de Sant Calixte arriba amb propostes per a tothom

El concurs d'arrossos i l'arrossada popular, a càrrec dels xefs concursants, van ser el colofó de la festa

Música, diversió, concurs i arrossada popular es van donar la mà a la Festa Major de Sant Calixte de Viladasens, que va esdevenir aquest any en un punt de trobada ineludible. "La Festa de Sant Calixte aplega grans i petits. Hi ha activitats per a tothom. Aquest any vam quedar desbordats amb el dinar. Va ser un gran èxit", asseguren des del Consistori.

La festa va arrencar ja divendres 13 d'octubre amb la Nit Jove, que va organitzar el jovent del poble a la pista del centre cívic, on va tenir lloc música tecno i reggaeton a càrrec dels Dj's Makita i Dj's Ivanote i Sam&Rebo Dj's. Dissabte, va continuar amb tallers infantils de globofèxia i bombolles a la plaça del centre cívic. També va tenir lloc la festa de l'espuma de colors per als nens que va ser un èxit de participació, gresca i xerinola. A més, els infants van poder dissenyar les caràtules de xapes imantades per les neveres. A part, va haver-hi una gimcana infantil.

Tot tipus de food trucks de creps i hamburgueses, entre d'altres, rodejaven l'espai per als més llaminers i ganuts. A més hi havia barra de begudes oberta a càrrec del jovent del poble. Al vespre va tenir lloc l'exitós sopar a la fresca i una gran participació amb food trucks de pizzes fetes amb llenya i hamburgueses, entre d'altres. La música va posar-la el grup Cercle, que va oferir un concert acústic.

Diumenge dia 15 es va celebrar, com ja és tradició, la missa d'ofici a l'església de Sant Vicenç, acompanyada per la cobla Cervianenca. Seguidament, va haver-hi sardanes a la pista del centre cívic a

càrrec de la mateixa cobla Cervianenca amb un èxit de participació.

Tot plegat va ser l'avantsala d'un dels moments més esperats: el concurs d'arrossos i l'arrossada popular a càrrec de xefs concursants. Els participants van rebre els ingredients que l'Ajuntament havia comprat prèviament. Així tots van tenir els mateixos productes i el concurs va ser més equitatiu. El nombre de racions per concursant era de de vint. En total, va haver-hi sis concursants, que van portar els seus estris per fer l'arrossada i se'ls va assignar un lloc a la pista. Qui volgués podia fer el sofregit a casa. Es va premiar l'arrossada més gustosa, la més ben presentada i també la indumentària que portaven els cuiners. Als tres premiats, se'ls va regalar un llibre de cuina amb receptes d'arrossos. Es va premiar l'arrossada més gustosa, la més ben presentada i també la indumentària que portaven els cuiners. Als tres premiats, se'ls va regalar un llibre de cuina amb receptes d'arrossos. Els guanyadors van ser aquest any de Felines. La més gustosa: Aldo Cedeño i família; la més ben presentada i la indumentària dels cuiners: Can Tranyina, Can Castelló i Can Solà. El jurat, que va estar una bona estona deliberant, estava format per veïns del poble. L'aforament dels comensals va omplir tota la sala polivalent de l'interior del centre cívic en una jornada per a tots memorable.

Èxit de la caminada de la Marató

Una seixantena de persones va participar a la caminada per la Marató de TV3, que enguany va commemorar la tercera edició. Un grup de veïns, sense ànim de lucre, són els que estan al darrere d'aquesta iniciativa que, a part del recorregut a peu pels voltants del poble, també inclou cada any més activitats com un vermut, un dinar i una quina, entre d'altres. La recaptació d'aquesta edició que es va entregar a la Marató de TV3 va ser de 1.220 euros, la xifra més alta dels últims anys.

“Tenim molta participació i a la gent li agrada molt venir. Tot i la diferència d'edat dels inscrits, tothom adapta la ruta a les seves necessitats”, assegura Xavi Cañamares, portaveu dels organitzadors. Amb els anys, l'activitat, a més, s'ha anat ampliant perquè actualment també inclou xerrades sobre alimentació i tallers per als més petits. A la primera edició, la caminada i les activitats paral·leles van aconseguir recaptar 275 euros i, a la segona, la xifra ja es va enfil·lar fins als 1.020 euros.

Fa un temps aquesta caminada es feia juntament amb el poble de Sant Jordi Desvalls, però Viladasens va optar fer una sortida pròpia. Abans de la pandèmia, de fet, molts integrants d'aquest grup de veïns ja sortien a caminar un cop cada mes i feien un dinar de germanor, fins i tot, amb gent vinguda de fora. A vegades, havien arribat a ser un centenar de persones. Després de la pandèmia la caminada mensual no s'ha reprès però, actualment, a part de la participació a la Marató, també s'organitzen activitats puntuals com ara una calçotada o la Castalloween, en què s'ambienten amb sons i escenografia de terror diferents zones del poble. “Dates concretes per no trencar el dinamisme del poble”, assegura Cañamares.

A dalt, els integrants de la caminada de la Marató i, a la dreta, el concert d'havaneres en la festa de l'homenatge a la gent gran a càrrec del grup Els Cantaires de l'Estany al centre cívica de Viladasens

Música, sardanes i missa per la Festa Major de Sant Vicenç

Un any més, Viladasens va celebrar el gener, la tradicional Festa Major de Sant Vicenç. Enguany amb algunes novetats. La missa va tenir lloc a l'església de Sant Vicenç del poble i el músic Marc Parés, un artista de Cervià de Ter, va acompanyar la celebració litúrgica amb música interpretada amb el seu piano i després va oferir un concert amb un repertori musical divers. Després, hi va haver una ballada de sardanes i un vermut popular a la pista del centre cívica.

Homenatge a la vellesa: una festa per a la gent gran

La festa de la gent gran, que va celebrar-se el passat 2 de juliol té lloc de forma bianual, va esdevenir, novament, un homenatge a la vellesa per reivindicar i reconèixer l'aportació que ha fet al poble amb la seva saviesa i la seva expertesa.

La cerimònia de la missa va aplegar una setantena de persones a l'església parroquial de Sant Vicenç de Viladasens en record a les persones que ens han deixat. El duet de música clàssica Marc i Gemma van acompanyar la celebració litúrgica i després van oferir també un concert de música variada.

La festa va continuar, amb un dinar de germanor al restaurant Can Lladó. El moment més emotiu va ser l'entrega de plaques als veïns de més edat. L'Ajuntament va entregar una placa en reconeixement de Maria Concepció Torrent, com a dona de més edat del poble de Viladasens per ser un referent d'alegria, generositat i jovialitat; i també a Josep Alegri, com a l'home de més edat que ens va deixar el dia 16 de gener 2024. Siguent un referent d'amabilitat, simpatia i bonhomia.

Segons l'Ajuntament, “volem reconèixer el que han fet i fan la gent del poble. Sempre cal emmirallar-se amb la gent gran en molts aspectes”.

Aprofitant el canvi de govern a l'Ajuntament, també es va fer entrega d'una placa a l'alcalde sortint, Josep Massó, en reconeixement de la dedicació com alcalde al municipi.

Seguidament, es van cantar havaneres al centre cívica de Viladasens a càrrec del grup Els Cantaires de l'Estany. Durant el repertori també es va interpretar alguna sardana i cançons populars. Tot plegat, acompanyat d'un cremat que es va oferir a tothom durant la mitja part i la projecció de fotografies antigues de Viladasens i la seva gent. La festa va tenir molt bona acollida: molt emotiva, distreta i divertida. La gent va ballar i s'ho va passar molt bé. Els resultats van ser extraordinaris i el més important: el poble valora la festa molt positivament.

Veïns, amants de les sardanes, no van faltar a la tradicional ballada de sardanes per la Festa Major de Sant Vicenç. Després, va haver-hi un vermut popular a la pista del centre cívica.

Viladasens suspèn per un any les tramitacions i les llicències urbanístiques de parcs eòlics i fotovoltaics

El ple de l'Ajuntament de Viladasens va acordar el passat novembre suspendre durant un any les tramitacions de llicències destinades a la instal·lació de parcs eòlics i fotovoltaics en sòls no urbanitzables del municipi. Un temps que servirà al Consistori per treballar en la modificació puntual del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) i definir una normativa específica per aquestes instal·lacions.

Segons el regidor d'Urbanisme, Miquel Morón, "es vol evitar la destrucció de l'entorn i protegir el paisatge i l'agricultura davant l'impacte que poden tenir aquest tipus d'infraestructures". Morón subratlla que "no es tracta de prohibir els parcs eòlics i fotovoltaics sinó d'establir una regulació amb mesures per evitar que es construeixin a qualsevol lloc", ja que actualment "si entrés un projecte d'aquest tipus estariem desprotegits perquè és una activitat que no està regulada al POUM".

Els criteris que guiaran la nova normativa al municipi de Viladasens (que inclou els nuclis de Fellines, el Mas Nicolau i la Mata) són determinar l'aptitud de les zones del terme municipal susceptibles d'emplaçar parcs eòlics i fotovoltaics o evitar la fragmentació paisatgística. "Es definiran aspectes com el tipus de sòl, on es poden instal·lar, la potència màxima que podran tenir, les hectàrees o les contraprestacions, per exemple", indica el regidor.

Aquesta mesura no afecta els casos particulars que volen posar plaques solars als habitatges. Així les llicències i autoritzacions d'instal·lacions d'energia solar tèrmica i fotovoltaica per a autoconsum queden al marge. "Una cosa és que un particular o una granja posi plaques fotovoltaïques i l'altra la implantació d'un macroparc eòlic que trenqui l'harmonia de Viladasens", afirma el regidor.

Blindatge davant l'oclusió de parcs

El municipi i al seu entorn ha notat la pressió que significa la implantació desmesurada d'instal·lacions fotovoltaïques amb una alta ocupació de superfície. El Consistori adverteix que aquestes instal·lacions es distribueixen de manera "poc proporcionada pel territori, concentrant-se en alguns emplaçaments que es consideren estratègics pensant únicament en el rendiment econòmic i, per tant, sense ajustar-se a la matriu i al patró de l'entorn on s'ubiquen generant un elevat impacte urbanístic, paisatgístic i també de pèrdua de sòl destinat a finalitats agrícoles que és el modus vivendi de l'entorn del municipi". Per aquest motiu, davant l'oclusió de projectes de parcs eòlics i fotovoltaics, Viladasens considera "necessària" una regulació.

Estalvi energètic amb llums led

L'Ajuntament ha elaborat un projecte per canviar l'enllumenat públic amb la finalitat de reduir el consum energètic i el cost econòmic del servei de l'enllumenat exterior, mantenint en tot moment la qualitat del servei. És a dir, les lluminàries no eficients se substituiran per d'altres més eficients de tipus led. Tots els llums passaran a leds de deu vats regulables per disminuir la contaminació lumínica. Actualment, els llums ja són tipus led però la potència a la qual es canviaran és inferior. A més, tindran una placa regulable, això significa que es podrà baixar la intensitat de la llum a partir d'una certa hora de la nit, per tant, reduir el consum elèctric. "Farem un estalvi energètic del 82% i hi haurà una disminució de 7 tones de CO2", assegura el Consistori. Aquest estudi s'ha presentat a la Diputació de Girona per poder obtenir una subvenció. D'altra banda, també es canviarà l'enllumenat del carrer del cementiri, on es col·locaran llums amb el mateix disseny que a la resta del poble.

Comunitat energètica per compartir el consum

L'Ajuntament vol posar en marxa una comunitat energètica amb l'objectiu de transformar la manera amb què els ciutadans accedeixen a l'energia per tal d'impulsar un model d'energia descentralitzat, democràtic i sostenible. Per aquest motiu, el Consistori està elaborant un estudi de viabilitat per instal·lar un total de 28 plaques fotovoltaïques al centre cívic, que donarien una potència de 25 kw.

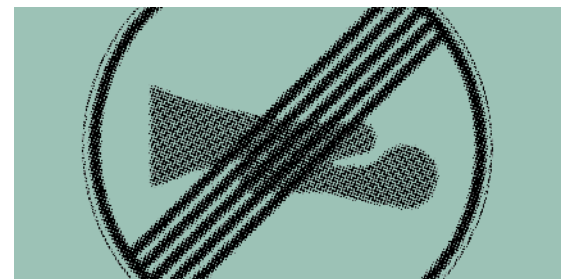
L'Ajuntament s'integraria dins d'aquesta comunitat energètica, en seria el promotor, el titular de la instal·lació fotovoltaica i l'impulsor de la participació ciutadana. Després, tots els equipaments i habitatges del nucli urbà que es troben en un radi de 2.000 metres de la instal·lació fotovoltaica, que és el límit que permet la legislació per integrar la comunitat energètica, en podrien formar part. A part de l'Ajuntament, es calcula que fins a deu llars podrien participar d'aquest consum de la xarxa, a més del centre cívic i el Centre Mèdic.

El desplegament d'instal·lacions fotovoltaïques compartides en l'àmbit local, en règim d'autoconsum col·lectiu amb compensació d'excedents, permet combinar la participació d'equipaments municipals i la participació ciutadana en la generació d'energia renovable. El projecte, que té un cost de més de 37.000 euros, s'ha presentat a la Diputació de Girona per demanar una subvenció al Pla a Acció 2024 del Servei de Medi Ambient destinada a impulsar comunitats energètiques d'autoconsum compartit amb la ciutadania.

Aquesta iniciativa generarà un total de 28.277 kWh a l'any i s'estalviaran 7,72 tones d'emissions de CO2 a l'atmosfera. Aquesta proposta de comunitat energètica busca, en primera instància, la participació dels ciutadans a través de l'autoconsum compartit de la instal·lació fotovoltaica proposada, per posteriorment permetre l'entrada progressiva de més ciutadans, així com de nous recursos distribuïts i poder així ser gestionats de forma agregada oferint la flexibilitat que un model 100% renovable requerirà a l'horitzó 2050.

Ordenança acústica per regular el soroll

Un cop aprovada l'ordenança del mapa acústic, que sectorialitza el municipi en diferents zones i estableix el nombre màxim de decibels permesos, el Consistori treballa ara en una nova ordenança que té com a objectiu dotar l'Ajuntament d'instruments municipals necessaris per prevenir i corregir la contaminació acústica i regular les actuacions. Queden sotmesos a l'ordenança qualsevol instal·lació, maquinària, projecte de construcció, relacions de veïnat, comportament ciutadà o activitat de caràcter públic o privat susceptibles de generar contaminació acústica per soroll i vibracions.

Nous senyals de trànsit

L'Ajuntament col·locarà noves senyalitzacions de trànsit a diferents punts del municipi. En primer lloc, s'ha posat senyals de restricció del pas de vehicles pesants, és a dir, prohibició del pas de camions en trànsit, a les entrades del poble. També s'instal·laran miralls de control d'accés per evitar possibles col·lisions a la carretera d'entrada al nucli urbà procedent de Cervià de Ter i a Fellines. A més, es posarà un senyal de trànsit de precaució nens jugant a l'entrada del poble per la carretera que ve de Sant Jordi, ja que la mainada juga a la plaça del centre cívic. També hi haurà un altre senyal nou al carrer de la Tramuntana en què es prohibirà aparcar al costat esquerre d'aquesta via i al carrer de Sant Vicenç es prohibirà aparcar als dos costats.

Camins i carreteres, desbrossats

L'Ajuntament està desbrossant des del setembre passat diverses carreteres i camins del municipi que es trobaven en males condicions. En concret, ja s'ha actuat a la carretera que va de Fellines a l'antiga N-II i la via que uneix Viladasens amb Sant Jordi Desvalls. Són les més transitades. La intervenció ha consistit a desbrossar els marges. També s'han desbrossat pistes forestals i camins com el que va de Pi Gros a Mas Bellver, el de Mas Bellver fins al pont de l'autopista passant per les últimes torres de la MAT; així com les pistes que van de Quatre camins fins al Mas la Móra i de Quatre Camins fins a Can Cargol. A més, s'ha desbrossat el tram del Mas Molí fins a Quatre Camins i també del Mas Molí (pel caminet de Cinyanella) fins a Mas Bellver. L'Ajuntament ressalta que l'objectiu d'aquestes intervencions és doble: "d'una banda, donar seguretat a carreteres que són molt transitades i, de l'altra, mantenir nets els camins i pistes forestals, que com que ha plogut molt poc i tot està molt sec, evitem així al màxim el risc d'incendi forestal i facilitem l'accés als bombers en cas d'una intervenció". En alguns camins, feia molta falta. Les actuacions s'estan fent amb molta cura. En paral·lel, s'han projectat intervencions a parcs forestals amb la col·laboració de ADF.

A la imatge, un dels camins desbrossats

Carrer de Migdia, asfaltat

L'Ajuntament ha asfaltat el carrer de Migdia perquè la calçada estava molt deteriorada a causa de l'augment de trànsit de camions. El Consistori va haver de desviar el trànsit pesant per aquesta via, ja que pel lloc on passaven inicialment –a l'entrada del poble per la carretera procedent de Cervià de Ter– el carrer s'estrenyia i els camions circulaven massa arran de les cases. Després que la Diputació de Girona ho autoritzés, es va optar per fer aquest desviament. "Si no s'hagués fet aquesta actuació, les esclotxes de la calçada haurien empitjorat i tot el paviment s'hauria acabat trencant", admeten des del Consistori. Aprofitant que les màquines per asfaltar es trobaven treballant a la carretera de Fellines es va aprofitar per fer aquesta actuació al carrer de Migdia. D'aquesta manera, s'ha evitat el cost del trasllat de la màquina perquè ja es trobaven al poble fent feina.

Millora a la xarxa per evitar la pèrdua d'aigua

Es substituirà les canonades de subministrament d'aigua del carrer de Sant Vicenç, del carrer Orient i de la carretera de Sant Jordi fins al veïnat de la Mata per unes de noves perquè la instal·lació és obsoleta i es donen fugues amb molta freqüència. "La xarxa és molt antiga i no aguanta la pressió de l'aigua, que creix en moments puntuals, perquè la secció del tub és molt reduïda. Això produeix fissures que provoquen pèrdues d'aigua. Hem detectat gairebé un 25% de fugues", comenta el Consistori. El projecte d'execució s'ha presentat a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) per aconseguir una subvenció, la qual s'ha concedit.

Viladasens s'uneix a l'ADF Cinyana

El municipi vol adherir-se de cara al juny a l'Agrupació de Defensa Forestal (ADF) Cinyana. Aquesta adhesió, que es farà efectiva a través d'una aportació econòmica de l'Ajuntament, comportarà diversos beneficis per al poble. D'una banda, els forestals desbrossaran dos camins que fa temps que no s'han arranjat i, de l'altra, en cas d'incendi, a part dels bombers, els membres que integren aquesta ADF podran ajudar a apagar el foc. Ja fa anys que Viladasens, juntament amb Vilademuls, estaven adherits a aquesta ADF, però Viladasens se'n va desvincular. Està previst tornar-s'hi a unir perquè és important poder comptar amb ells en l'època de sequera en la qual ens trobem. L'Ajuntament, a més, està treballant en l'actualització del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals, que actualment està caducat. S'està treballant per tenir-lo al dia.

Els gats de carrer ja tenen la seva caseta

Els gats que campaven lliurement pel poble disposen ara d'un lloc on menjar i dormir. L'Ajuntament ha construït una caseta per a aquests animals, després de detectar abundants colònies de gats. Aquesta instal·lació, situada al carrer Tramuntana, consta d'un espai per menjar a la part alta; i al pis de baix hi ha la zona dels dormitoris. Dues veïnes voluntàries del poble s'han ofert a portar-los el menjar cada dia i a mantenir la caseta neta, així com també s'han encarregat de la identificació i registre de tots els gats de la població i els han portat a esterilitzar d'un en un a la veterinària de Bàscara; totes aquestes intervencions s'han portat a terme mitjançant una subvenció del Consell Comarcal atorgada a l'Ajuntament. Es confia que a través d'aquesta iniciativa es pugui tenir controlada i centralitzada la colònia de gats. Esperem que els felins hi vagin. La zona on s'ha instal·lat la caseta, de fet, sol haver-hi molts gats. Es recomana als veïns que no donin menjar a aquests animals, en aquesta caseta no els faltarà aliment.

Centre cívic, normativa d'ús

L'Ajuntament està ultimant una ordenança per concretar els usos del centre cívic. L'objectiu d'aquest reglament és regular les condicions d'ús i funcionament del centre cívic de Viladasens. El centre cívic és un equipament municipal que vol oferir l'espai necessari perquè es puguin desenvolupar activitats cíviques, socials, culturals, esportives i de lleure, així com afavorir la participació ciutadana en aquells assumptes de la comunitat que fomentin la difusió de valors i la convivència associativa. La normativa establirà l'ús de les instal·lacions, com disposar del centre i quines activitats s'hi podran portar a terme.

Interior del centre cívic

El valor de Viladasens

LA CEBA amb Pere Nierga

Una textura dolça la fa inconfusible. Les capes de color rosat molt clar i de forma aplanada, marquen un tret diferencial. No és altra que la ceba de Viladasens, una varietat –que pot arribar a fer uns 200 grams de pes per unitat– molt apreciada i que es cultiva, principalment, al Mas Vitó. Pere Nierga, el seu propietari, és qui més s'ha dedicat a aquesta varietat autòctona per preservar-ne la grana.

Quan arriba el temps de la sembra, Nierga tira les llavors a mà. “La grana de la ceba se sembra d'octubre a novembre amb eroles o planters. Cap a mitjans març o abril, que ja serà ceba tendra, s'arrenca. Després, es torna a plantar també entre març i abril. A finals de juliol o agost recollirem la ceba vella, que és la que guardem i gastem tot l'hivern. I aquesta ceba vella la tornem a plantar al mes de febrer o març, més endavant farà una trompa, d'uns 30 o 40 centímetres, que conté la grana i que recollirem cap al juliol i agost. Després, al mes d'octubre la tornarem a sembrar. Aquest és el circuit. És un procés llarg. Es planta un any i no es recull fins l'altre. No hi ha cap més hortalissa que es tardi dos anys a aconseguir la grana”, assegura aquest agricultor, que recorda que “antigament era un cultiu de secà perquè a l'estiu plovia”. La seva família havia arribat a fer entre 10 i 25 quilos de grana a l'any.

Nierga, que per millorar el gust de la ceba a l'hora de menjar-la en cru per amanida recomana no tallar-la amb cap eina de tall sinó posar-la sota l'aixeta i xafar-la amb les mans, fa el procés de sembra i recollida tal com ho havia vist fer al seu avi i al seu pare. Tota una tradició. “A casa, teníem cultiu de blat de moro i aquesta grana de la ceba –sempre hem fet la mateixa– era un a més a més”, explica Nierga, que ha fet de pagès tota la vida. “On estic més bé és al mig de la terra. No em digueu d'anar a Barcelona. M'agrada molt l'hort”, subratlla. Al magatzem, hi guarda tot tipus de grana: de col, cigrons, tomates, faves... A l'hort hi té enciams i moltes altres hortalisses. “Gaudeixo treballant a l'hort. I des que em vaig jubilar encara més”, assegura. Algunes de les cebes que ha arribat a collir han arribat a fer 800 grams. Part de la seva producció de cebes, que guarda en un lloc sec i fresc, va poder veure's a la Fira de la Ceba i la Tomata. “Em va agradar molt participar-hi i vaig fer-hi una parada molt detallista”, descriu.

La grana: abans i ara

Des del segle XVIII fins a mitjans segle XX, la llavor de la ceba era un producte que es cultivava a quasi tots els masos del municipi. Als anys cinquanta es podia arribar a fer una collita d'uns 300 quilos de llavors. Aquest temps la ceba de Viladasens va convertir-se en una varietat molt coneguda, cultivada i apreciada pels horticultors.

Les llavors es venien a comerciants que acudien a Viladasens i provenien,

especialment, de la regió de Girona. Concretament, hortolans de cal Cargol de Vilablareix i en Maret de Salt, que en feien planter d'aquesta varietat per a vendre-la a la zona del Gironès. Els caps de setmana però, arribaven a Viladasens compradors de llavor del Maresme (Premià de Mar, Vilassar de Mar i Canet de Mar) o, fins i tot, Badalona. A més, la llavor també es portava als mercats de l'Empordà per vendre-la. Un dels llocs que es venia molt aquesta llavor era Vila-sacra. Part de la llavor de la ceba també es transportava fins a Figueres per ser distribuïda arreu de l'Estat Espanyol mitjançant el tren. “Quan el tren arribava al destí es deia que arribava la ceba de Figueres però realment era la ceba de Viladasens”, recalquen des del Consistori. Tot i això, Nierga recorda que “un senyor del Far d'Empordà que feia de comercial la va batejar com a ceba de Figueres i que abans de dir-se ceba de Figueres li'n deien ceba de Vilabertran”.

Els anys seixanta del segle passat, el cultiu de la grana per sembrar encara era una important font d'ingressos per a una dotzena de famílies del poble, que el 1970 només tenia 260 habitants. “Un pagès va arribar a vendre 150 quilos de grana i amb el que en va treure es va comprar un cotxe. Representava un bon complement d'ingressos per a moltes famílies”.

D'altres pagesos que han cultivat la ceba per a vendre'n la llavor són Can Cargol, el Puig, Mas Faixat, en Siset de Camps, en Joan Camps, Can Fonso, l'Arbussà, Can Tetes, Cal Ferrer de Dalt, entre d'altres. “Però tots van anar

deixant aquesta activitat. A partir del 1970, s'inicia una baixada de la producció de grana per vendre fins arribar a la situació actual on no hi ha pràcticament ningú que s'hi dediqui. Podem dir que la varietat existeix gràcies a només un hortolà que produeix cebes i guarda grana per a ell mateix”.

Característiques

Aquesta varietat de ceba, típica dels terraprims de l'Empordà (zones de transició entre l'Alt Empordà i el Pla de l'Estany) és molt resistent al fred, tot i que també requereix una temperatura alta. Un dels o trets diferencials és el gruix dels clovells (les capes de la ceba), que poden arribar a ser d'un centímetre. És la que té la millor aptitud de conservació de la cinquantena de varietats de ceba catalogades pel Banco de Germoplasma Hortícola de Saragossa. És una ceba gran, amb unes mesures mitjanes de 440 grams de pes, 7,5 centímetres de longitud i 10 centímetres d'amplada, segons el Banco de Germoplasma Hortícola de Saragossa.

Entre les propietats nutricionals de la ceba destaca el potassi, té poc sodi, i, per tant, ajuda a eliminar líquids. També té magnesi, amb la qual cosa afavoreix el bon funcionament dels intestins. És rica en vitamina B, que reforça el sistema nerviós. Hem de tenir cura de no abusar-ne perquè conté sofre en petites quantitats i en alguns casos, pot provocar, flatulència. “De gust és suau i cruixent a la mossegada. Això fa que sigui popular per prendre-la en sofregits o directament crua. La ceba tradicional pot produir cremor d'estómac, en canvi, la ceba autòctona de Viladasens rarament pot produir-la”.

Als anys cinquanta, la ceba de Viladasens va convertir-se en una varietat molt coneguda, cultivada i apreciada pels horticultors. Fins i tot, es podia arribar a fer una collita d'uns 300 quilos de llavors. Els agricultors però van anar deixant aquesta activitat i, a partir del 1970, es va iniciar una davallada de la producció de grana. Actualment, la varietat existeix gràcies a Pere Nierga, que produeix cebes i guarda grana per a ell mateix

Ramon Adroer

Ramon Adroer (Viladasens, 1931) va ser alcalde de Viladasens entre els anys 1967 i 1976, i també jutge de pau des de finals dels anys setanta fins al 2015. Amb lligams familiars al poble que daten des del 1260, Adroer, que va estudiar enginyeria tècnica agrícola a Barcelona, recorda des de casa seva, que antigament era un paller del mas, el rebombori que va originar la implantació de la parcel·l·lària mentre era alcalde o la transformació que ha viscut el poble els darrers anys.

L'exalcalde i ex-jutge de pau, Ramon Adroer, al menjador de casa seva llegint el diari, una de les activitats quotidianes que li agrada molt fer, a part de passejar pel poble

“Durant la guerra, vaig veure com treien un retaule barroc de l'església Sant Vicenç i em va colpir molt”

Va ser alcalde i jutge de pau, però a casa seva tenien negoci: es dedicaven a la cria i a l'engreix de vedells?

Vam tenir uns 500 vedells. Quan eren petits, els donàvem llet amb biberó i després quan eren més grans, pinso. Recordo la filera de les setze galledes plenes de llet... Al principi tot anava bé, però vam haver de deixar-ho perquè el negoci no rutllava prou.

Com és que va decidir ser alcalde un 13 d'abril del 1967?

El meu pare era, precisament, l'alcalde, però va voler plegar. Quan va anar a veure al governador civil de Girona a comunicar-ho, ell li va preguntar si tenia algun fill que pogués fer-ho. Així que em vaig veure amb la responsabilitat d'agafar-li el relleu.

Quines actuacions va fer al poble durant el seu mandat que va acabar l'1 de febrer del 1976?

Vam arreglar carrers, instal·lar l'aigua pública... També vaig fer posar el cartell de 'Casa Consistorial', que encara hi és, perquè es llegeix igual en català i castellà. No volia posar-hi el nom d'Ayuntamiento'.

I va arribar la parcel·l·lària...

Es tractava d'unir parcel·les pròximes a partir de permutes fetes pels mateixos propietaris. La gent del poble no ho va entendre. Es pensaven que ens volíem apropiat de tot. Es van esvarar sense motiu. Un dia, fins i tot, mentre estàvem reunits hi havia gent que va venir amb garrots. Precisament, a partir de la parcel·l·lària, vam fer el camí de Viladasens a Sant Jordi Desvalls. Un cop Franco va morir, la parcel·l·lària es va acabar. Una època difícil que no em va agradar. Després d'un temps, vaig considerar que ja feia massa que era alcalde i vaig voler plegar. El governador civil va dir que en busquéssim un altre i en Josep Masó va agafar-me el relleu.

Ser jutge de pau li va agradar més?

Em van demanar si volia ser-ho i ho vaig agafar per responsabilitat. Durant aquesta etapa vaig tenir l'ocasió de

fer dos casaments i l'aixecament d'un cadàver.

El cognom Adroer té molta vinculació al poble?

Sí, hi ha un pergami que data del 1260. El meu pare va comprar diferents masos. Precisament, els soldats republicans van ocupar el segon pis de la casa pairal durant la Guerra Civil. Vèiem com cuinaven i menjaven allà. La cuina era molt gran, tenia una llar de foc... Quan van marxar van deixar escrit a la paret de la sala gran 'Catalunya, tierra vil'. Això s'ho podien haver estalviat...

Què li va impactar més d'aquella època?

Al començament de la guerra, vaig veure com treien de l'església Sant Vicenç un retaule barroc molt bonic i el cremaven. Amb la meua mare, ho miràvem des del balcó. Em va colpir molt. Jo, aleshores, només tenia set anys.

Com va conèixer la seva dona?

Jo acabava de fer el servei militar a Melilla. Per Sant Vicenç, vam sortir

de festa a Girona amb un cosí que vivia allà i uns seus amics. I vam dir-los a veure si portarien alguna noia. La meua dona, Neus Pellicer, en va ser una i ja no la vaig deixar marxar... Hem tingut quatre fills i ja soc besavi.

I tots dos van venir a viure a Viladasens?

Sí, a casa meua. En aquell moment, hi havia sis persones grans, entre els setanta i noranta anys, vivint al mas: germanes, la meua mare, cunyades... Va ser tota una experiència! La casa on vivim ara era un antic paller. Tres dels meus quatre fills, viuen també a les cases que va comprar el meu pare.

Ha canviat molt el poble?

Un camp on jugàvem de petits a futbol encara és igual. En un futur, no m'imagino el poble gaire diferent però m'agradaria pacificar la via que travessa el poble i poder recuperar així la plaça.

Què li agrada de Viladasens?

El paisatge, el carrer de Sant Vicenç, anar fins a la Móra... Conserva el silenci i, sobretot, la tranquil·litat.

La mirada enrere: fotografies, any 1960

Panoràmica de Viladasens.
Carrer de Girona GIV-6234.
Imatge cedida per
Elvira Hugues

El carrer Sant Vicenç.
Autor: desconegut

Fricandó de vedella amb bolets de la Dolors Muriscot

(per a 6 o 8 persones)

Primer, preparem un sofregit de ceba i tomata. Abans que estigui gairebé fet hi tirem una mica de pebre vermell dolç. Un cop acabat, aboquem una mica d'aigua i hi afegim la carn de culata que prèviament li haurem tirat una mica de sal, l'haurem enfarinat (amb farina de blat) i fregit (amb oli d'oliva).

Seguidament, hi posarem les mandonguilles. Les mandonguilles les elaborarem amb carn picada de porc i de vedella, juntament amb all i julivert, un ou i una mica de molla de pa. També han d'estar enfarinades i fregides. Poden ser de la mida que es vulgui.

Un cop ho tinguem tot cuit, hi afegim els bolets. Hi van bé, sobretot, rovellons, escarlets, rossinyols o pinetells.

Per acabar, tirarem una picada feta a base d'ametlles, avellanes, all i julivert, i ja tenim el fricandó de vedella amb bolets a punt per menjar!

- 1 kg de culata de l'espatlla tallada a filets
- 600 gr de mandonguilles (carn de porc i de vedella)
- 4 pots de barreja de bolets
- 3 cebes grosses
- 3 cullerades de tomata triturada
- 2-3 grans d'all
- Sal
- Pebre vermell dolç
- Picada d'all, julivert, ametlles i avellanes

- 550 g farina de força
 - 50 g farina d'espelta
 - 14 g sal
 - 18 g llevat fresc
 - 60 g sucre blanc
 - 175 g aigua
 - 175 g llet
- Per el farciment:
- 20 g canyella
 - 130 g sucre moreno
 - 1 un ou per pintar

Cargols de canyella de la Tove Ek

(12 unitats)

En una pastadora introduïm tots els ingredients. Pastem durant deu minuts. Deixem que fermenti la massa en un lloc càlid durant una hora i mitja aproximadament fins que dobli el volum. Quan hagi passat aquest temps de repòs preparem la mantega (freda) per fer la pasta de full deixant-la en forma de placa quadrada d'un centímetre de gruix.

Pastem la massa amb els punys fent lloc per introduir la mantega i hi fem plecs simples deixant-la reposar en fred, entre plec i plec durant vint minuts.

Estirem la massa fins a obtenir una forma rectangular d'entre 60x40 centímetres. Repartim el sucre moreno i la canyella per sobre de la massa i l'enrotllem pel costat llarg. Tallem el tronc en dotze peces i els posem a fermentar en un motllo de magdalenes fins que hagin doblat el volum.

Pintem amb un ou batut i els enforнем durant vint minuts a 220 graus. Els traiem del forn i els arrebossem amb sucre blanc. Llestos!

Agenda 2024

05 Juny

**Servei local
de teleassistència**
17h Centre cívic
Organitza Dipsalut

18 Juny

Llar més segura d'incendis
17h Centre cívic
Organitza Dipsalut

19 Juny

Prevenió d'incendis a la llar
17h Centre cívic
Organitza Dipsalut

03 Juliol

**Prevenió d'estafes
i robatoris**
17h Centre cívic

12 Juliol

Nit jove (organitza jovent)
Música amb:
Dj Martín i Dj Celtics
12h Plaça del Centre cívic
Servei de begudes i entrepans

01 Juliol i agost

Casal d'Estiu del Ter, de 3 a 12 anys
Durant el mes de juliol i agost es durà a terme el casal d'estiu a Cervià de Ter

08 Setembre

9a Fira de la Ceba i la Tomata

Viladasens

AJUNTAMENT

c. Taronger, 1
17164 Viladasens
Tel. 972 496 150
viladasens.org

CENTRE CIVIC

c. Migdia, 10

CONSULTORI MÈDIC

c. Llevant, 4
Tel. 972 496 263